

איך מדינות עשירות מתכננות, רוכשות ומשתמשות בטכנולוגיות דימות כדי למנוע שימוש יתר?

ד"ר רות וייצברג^{1,2} עמית משולם¹

מכון מאירס-ג'וינט-ברוקדייל¹ • ² Department of Health Care Management, Technische Universität Berlin

רקע במערכות בריאות רבות בעולם יש חשש שספקי שירותי הבריאות ירכשו וישתמשו במכשירי דימות (CT, MRI, PET) בכמות העולה על הצורך באוכלוסייה, ובכך יגדילו משמעותית את ההוצאות על בריאות במעט תועלת.

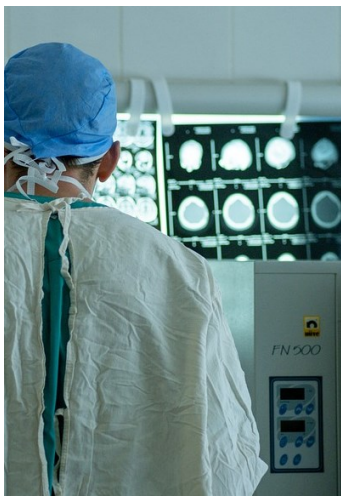
מטרה לסקור איך מדינות מווסתות את הכישה והשימוש בטכנולוגיות דימות.

שיטות אספנו נתונים באמצעות שאלון שמולאו על-ידי חוקרים מהרשת Health Systems and Policy Monitor (HSPM) של ה-European Observatory on Health Systems and Policies (HSPM) מ-17 מדינות. בנינו והשוונו חקרי מקרה.



ממצאים (1) לרוב המדינות יש קריטריונים ברורים לתכנון ולרכישת מכשירי דימות. מדינות מתכננות תחומים שונים, דוגמת היצע רפואה יועצת, בתי חולים לפי רמה וסוג שירותים, כמות או סוג ציוד, ההוצאות על שירותים והקצאת משאבים. (2) מדינות משלבות בין שלושה מנגנונים מווסתים את הרכישה או השימוש במכשירי הדימות:

3. רכש ריכוזי	2. כלים פיננסיים					1. רגולציה המגבילה רכישה (CoN/ רישיון/ אישור)	קריטריונים לתוכנית/ רכש/ מימון	
	השתתפות עצמית לשירותים פרטיים	מנגנון תשלום (DRG) תקציב (גלובלי)	מכסות על הכנסה או כמות שירותים (קאפ)	תקציב השקעות מוגבל	מימון ציבורי (מלא או חלקי)			
	X		X		X		X	אוסטריה
X	X			X	X	X	X	בולגריה
X		X		X	X		X	קנדה
X				X	X		X	דנמרק
		X	X	X		X	X	אסטוניה
			X	X	X			גרמניה
			X	X	X	X	X	הונגריה
		X	X			X	X	ישראל
X	X	X		X			X	איטליה
		X		X	X			לטביה
X			X				X	מלטה
		X						הולנד
X	X				X	X	X	נורווגיה
X		X			X	X	X	פולין
X		X	X	X	X			סלובקיה
		X				X	X	שוויץ
X		X	X	X	X			בריטניה



מסקנות והמלצות

1. מדינות עם קופות חולים מתחרות מיישמות פחות מנגנוני רגולציה
2. ישנה מגמה של אימוץ רכש ריכוזי
3. תכנון שירותי הדמיה הוא חיוני בהסדרת רכש ושימוש במכשירים על מנת שהצרכים יענו ללא שימוש מיותר.
4. שיתוף ספקים בתכנון מגדיל את הסבירות לעמידה בתוכנית
5. כדאי שהקופות וספקי שירותי בריאות בישראל יתכננו תוכנית ייעודית להספקת שירותי דימות, שתעמוד בתנאים ובקריטריונים של תמ"א 49
6. אישור התוכנית הייעודית על ידי הרגולטור יכול להחליף את ה-CON הקיים
7. כלים פיננסיים הם המנגנונים הנפוצים והמועיל ביותר לעמידה בדרישות ולאכיפה
8. בישראל יש מקום להרחיב את התשלומים הדיפרנציאליים ליותר פרוצדורות, וליצור תשלומים לפי הבחנה גם בקהילה כתמריץ לשימוש מושכל בשירותי דימות